

Bevorderen van gezond eet- en drinkgedrag in de thuiszorg

Interviews
met **18** wijk-
verpleegkundigen

Bevindingen uit interviews met wijkverpleegkundigen

Aanleiding

- Wijkverpleegkundigen hebben een belangrijke rol bij het **bevorderen van gezond eet- en drinkgedrag**, omdat veel gezondheidsproblemen en complicaties voorkomen kunnen worden door een gezonde leefstijl.
- Het is niet duidelijk welke **factoren** invloed hebben op het bevorderen van gezond eet- en drinkgedrag door wijkverpleegkundigen.
- Inzicht in die factoren is nodig om door **scholing** wijkverpleegkundigen beter in staat te stellen gezond eet- en drinkgedrag te bevorderen.

Onderzoeksvraag: Welke factoren hangen samen met het bevorderen van gezond eet- en drinkgedrag bij cliënten en verdienen daarom aandacht in scholing?

Methode: interviews

- **Semigestructureerde** interviews, uitgevoerd in 2018 en 2019
- **Thematische analyse** in ATLAS.ti
- Factoren waren gerelateerd aan de...

wijkverpleegkundige

interactie tussen cliënt
en wijkverpleegkundige

samenwerking en
organisatie van zorg

Respondenten

- 18 **vrouwen**
- Leeftijd: **21-60 jaar**
- Minimaal **8 uur/week** werkzaam als wijkverpleegkundige
- Werkzaam bij verschillende thuiszorgorganisaties over **heel Nederland**

Wat vinden wijkverpleegkundigen helpend?

Wijkverpleegkundige

Rolidentiteit

- + Hoort bij beroep
- + Zichzelf zien als rolmodel
- + Aandacht voor preventie & voeding

“Wij moeten echt alert zijn op problemen met voeding bij cliënten.”

Kennis

- + Kennis over voeding

“Motiverende gespreksvoering is van belang bij zowel afvallen als aankomen.”

Competenties

- + Probleem signaleren
- + Klinisch redeneren
- + Ervaring en zelfvertrouwen
- + Toepassen screeningstool
- + Evidence-based methodieken voor gedragsverandering
- + Gespreksvaardigheden

Interactie tussen cliënt en wijkverpleegkundige

- + Vertrouwensrelatie met cliënt
- + Tijd nemen voor cliënt
- + Cliënt serieus nemen
- + Erop terugkomen
- + Niet betuttelen
- + Medewerking cliënt
- + Aansluiten bij cliënt

“Een vertrouwensband is nodig om bijvoorbeeld bij een cliënt in de koelkast te mogen kijken.”

Samenwerking en organisatie van zorg

- + Samenwerking binnen team
- + Multidisciplinaire samenwerking
- + Intervisie binnen regio of organisatie
- + Creatief indiceren
- + Zorgmoment combineren

Conclusie & aanbevelingen

Rolidentiteit

is onderliggend

Competenties

zijn belangrijk

Vertrouwensrelatie met cliënt

is randvoorwaarde

Aandacht is nodig voor **(1) rolidentiteit, (2) competenties** zoals een methodische aanpak in de anamnese van eet- en drinkgedrag, het stellen van doelen en het inzetten van evidence-based methodieken voor gedragsverandering en

(3) een vertrouwensrelatie met de cliënt. **Scholing** kan hieraan bijdragen.

Financiering en organisatie van zorg rondom het bevorderen van gezond eet- en drinkgedrag behoeven ook aandacht.

Zelf aan de slag!

Ben jij verpleegkundige? Vul voor jezelf de onderstaande **checklist** eens in om te ontdekken waar je nog hulp bij nodig hebt. Leuk om te bespreken met je collega's of neem contact met ons op zodat we kunnen kijken wat we van elkaar kunnen leren.

◆ Hoe is jouw rolidentiteit als het gaat over het bevorderen van gezond eet- en drinkgedrag?	☐ goed	☐ verbetering nodig	☐ weet ik niet
◆ Hoe zijn jouw competenties met betrekking tot het bevorderen van gezond eet- en drinkgedrag?	☐ goed	☐ verbetering nodig	☐ weet ik niet
◆ Gebruik jij evidence-based methodieken voor gedragsverandering?	☐ ja	☐ nee	☐ weet ik niet
◆ Heb jij een vertrouwensrelatie met cliënten?	☐ ja	☐ nee	☐ weet ik niet

Meer lezen?

Meer over het onderzoek en aanbevelingen voor vervolgonderzoek zijn te vinden in een **wetenschappelijk artikel**.

Den Hamer-Jordaan, G., Groenendijk-Van Woudenberg, G. J., Have-
man-Nies, A., van Hell-Cromwijk, M. C., van Der Veen, Y. J. J., Algra,
H. F., & Kroeze, W. (2023). Factors associated with dietary behaviour
change support in patients: a qualitative study among community
nurses. *Journal of Advanced Nursing*.

<https://doi.org/10.1111/jan.15808>

Voeding in zorgopleidingen

Dit onderzoek is onderdeel van het project 'Voeding in Zorgopleidingen', gefinancierd door de Regio Deal Foodvalley. Contact opnemen kan via leefstijlgezondheidsbevordering@che.nl.

Pagina 3 van 3